

www.parohiaserbanvoda.ro

Cuvântul care zidește

NU LIPSI DE LA LITURGHIA EUHARISTICĂ,
PENTRU CĂ EA NU ESTE COMPLETĂ FĂRĂ TINE!

ÎNTOARCEREA ACASĂ!

„Dar, venindu-și în sine, a zis...” (Luca 15, 17)

DUMINICA A 34-A DUPĂ RUSALII
(a Întoarcerii Fiului risipitor)

SF. MC. EUTROPIE,
CLEONIC ȘI VASILISC

Pilda fiului risipitor reprezintă una din cele mai frumoase și mai profunde pagini din istoria mântuirii. Înaltpreasfințitul Bartolomeu Anania, vrednicul mitropolit al Clujului și traducător al Sfintei Scripturi, obișnuia să spună că dacă s-ar pierde toată Biblia, dar s-ar păstra această pildă, ar fi de ajuns pentru a-l înțelege pe Hristos și mesajul mântuirii pe care a venit să-l aducă oamenilor.

Când numim un episod biblic sau o povestire oarecare căutăm să menționăm numele protagonistului, al „eroului”. Chiar dacă exegeza ne spune că adevăratul „erou” este, aproape întotdeauna Hristos și chiar dacă, în căutarea de a găsi aplicații practice învățăturilor din Sfânta Scriptură, ajungem la concluzia că putem aplica pasajele scripturistice la noi înșine, de această dată trebuie să recunoaștem că există un moment datorită căruia avem „erou” în poveste. Momentul în care fiul risipitor „își vine în sine” este momentul care dă sens și evenimentelor anterioare, și celor posteroare din Pilda fiului risipitor.

Pornind momentul deșteptării fiului risipitor, aș vrea să urmez un singur fir al interpretării, cel prin care aplicăm întreaga pildă la conștiința unui singur om. Fiecare dintre noi este, în momente diferite ale vieții, când părintele iubitor, când fiul risipitor, când fratele ursuz și nerecunoscător.

Oricare din aceste trei posturi repre-

zintă momente ale conștiinței noastre care se avântă, fără să țină seama de semnalele de alarmă trase în jurul nostru: tatăl se avântă în dragostea nemărginită, fiul risipitor se avântă în credința că va găsi „departe” fericirea, iar fratele se avântă să ridice un pedestal propriei sale persoane, pe care o știa virtuoasă. Aceste aventuri ale propriei conștiințe sunt tot atâtea momente în care experimentăm eșecul, încercarea din nou și din nou, dezamăgirea, trepte ale construcției și ale maturizării noastre interioare. Până nu ne „păcălim” crezând fără limite și fără griji în dragoste, în experiență și în stima de sine, nu știm că acestea sunt terenuri nisipoase, în care ne putem afunda fără întoarcere.

Însă momentul acesta, al „venirii în sine” a fiului risipitor, face parabola de azi frumoasă și viabilă. Cumva, fiul risipitor se întoarce „acasă”, unde găsește mult mai mult decât se aștepta sau merita. „Întoarcerea acasă” a propriului nostru eu interior înseamnă revenirea la lucrurile care oferă stabilitate vieții

noastre. Fie că este familia, profesia, locuința sau biserica, oricare ar fi locul sau starea pe care noi le simțim familiare și către care ne întoarcem după vreo pribegie interioară, toate acestea sunt reflexia în viața noastră a Tatălui care ne așteaptă înapoi ca să ne primească cu cinste, a lui Dumnezeu care se bucură de întoarcerea celui rătăcit.

Din dragostea Lui pentru noi, Tatăl cereșe a făcut o casă în care ne așteaptă pe toți și care va fi, pentru fiecare, adevărata casă. Mesajul pe care Mântuitorul Iisus Hristos îl împărtășește cu uceniciei Săi ne arată care este cu adevărat casa noastră către care suntem neîncetat chemați să ne întoarcem: „Credeți în Dumnezeu, credeți și în Mine. În casa Tatălui Meu multe locașuri sunt. Voi veni și vă voi lua la Mine, ca să fiți și voi unde sunt Eu. Și unde Mă duc Eu, voi știți și știți și calea. Iisus i-a zis: Eu sunt Calea, Adevărul și Viața. Nimeni nu vine la Tatăl Meu decât prin Mine.” (Ioan 14, 1-6) ❀

Pr. Vlad-Alexandru Mîndru

SÂMBĂTA MORȚILOR

Moșii de iarnă

Mai mult, Biserica nu vorbește de trecere într-o stare de „neființă” - cum auzim în fiecare zi în mass-media! - ci de trecere dintr-un mod de existență în alt mod de existență. Mântuitorul, când ajunge în casa lui Iair, a cărui fiică de numai 12 ani murise, spune: „Nu plângeți; n-a murit, ci doarme” (Luca 8, 52).

„Moșii” desemnează persoanele din neamul nostru mutate în veșnicie pentru care se fac rugăciuni de mijlocire. Despre rugăciunile pentru cei adormiți, Sfântul Ioan Gură de Aur spunea: „Să ne rugăm pentru cei morți, iar dacă cel mort este păcătos, să i se dezlege păcatele, iar dacă este un drept, să câștige prinos de plată și să mijlocească la Dumnezeu pentru noi”. Într-o rugăciune din Liturghia Sfântului Vasile cel Mare, preotul Îi cere lui Dumnezeu să-i pomenească în ceruri pe cei pomeniți de el, nominal, la Proscomidie, și adaugă: „Iar pe cei pe care nu i-am pomedit, din neștiință sau uitare, sau pentru mulțimea numelor, Tu însuși îi pomenește, Dumnezeule, Cel ce știi vârsta și numirea fiecăruia, Cel ce pe fiecare îl știi din pântecul maicii lui.”

În această sâmbătă ne rugăm pentru cei din care ne tragem, strămoșii cei mai îndepărtați, dar și cei mai apropiați nouă: veri, mătuși, unchi, părinți, frați, surori, copii și prieteni, într-un cuvânt, toți cei dragi ai noștri, mutați în „lumea de dincolo”, pentru care se face parastas, se citesc rugăciuni spre „veșnica lor pomedit”.

Dat fiind misterul a ceea ce se află dincolo de această viață pământească și imposibilitatea păstrării unei legături văzute cu cei plecați dintre noi, perioada acestor sâmbete este vremea apropierii, a rememorării, a reînvierii chipurilor dragi ale celor pe care i-am iubit. Și în aceste frânturi de viață recuperată, în aceste momente de rugăciune înălțată pentru odihna sufletelor lor, suntem toți laolaltă, ca în trecut. De asemenea, slujbe de pomedit se vor oficia și în cimitire, lângă morminte. Moșii de iarnă nu reprezintă neapărat o zi în care să ne plângem morții, ci un prilej cu care îi pomedit și le arătăm că nu i-am uitat.

Rugăciuni pentru cei adormiți se fac din timpul Bisericii Primare

Rugăciuni pentru cei morți se făceau și în primele Biserici din Alexandria, Cartagina, Constantinopol sau Milan. Din toate vechile Liturghii - ale Sf. Iacob, fratele Domnului, Sf. Vasile cel Mare, Sf. Ioan Gură de Aur sau Sf.

**Sâmbătă,
9 martie 2024,
Biserica Ortodoxă
face pomedit
celor trecuți
la cele veșnice.
Numită și
„Moșii de iarnă”,
în această sâmbătă
Biserica îi pomitește
pe cei morți, pentru că
moartea nu este
sfârșitul existenței
omului. De aceea,
Biserica îi numitește
pe cei trecuți
în viața de dincolo
„adormiți”,
termen care are
înțelesul de stare
din care te poți trezi.**

Grigorie - precum și în altele, cum ar fi cele orientale, nu există nici una în care să nu găsim în cuprinsul ei și rugăciuni pentru cei adormiți.

Biserica Ortodoxă a consacrat pentru pomedit generală a morților o zi liturgică pe săptămână, și anume sâmbăta, pentru că aceasta este ziua în care Hristos a stat cu trupul în mormânt și cu sufletul în iad spre eliberarea dreptilor răposați. Două dintre sâmbetele din cursul anului bisericesc sunt consacrate în chip special, în toate Bisericile Ortodoxe, pomeditii generale a morților, prin cântări și rugăciuni înscrise în rânduiala de slujbă: sâmbăta dinaintea Duminicii lăsatului sec de carne (a Înfricoșătoarei Judecări) și sâmbăta dinaintea Duminicii Pogorării Duhului Sfânt.

Ambele zile poartă în popor și denumirea de Moși (de iarnă și de vară), pentru că în ele facem pomedit pentru părinții, moșii și strămoșii noștri cei adormiți. La Moșii de iarnă facem pomedit a morților, pentru că a doua zi, Duminică, Biserica ne amintește de a doua venire a Domnului și de Înfricoșătoarea Judecată. De aceea, pentru că mulți dintre dreptii Vechiului Testament au adormit fără să vadă pe Mântuitorul făgăduit și așteptat, iar mulți dintre creștini au murit pe

neașteptate și fără pregătirea sau fără pocăința necesară, Biserica face mijlocire pentru toți aceștia, ca să se bucure de fericirea veșnică.

Importanța Sfintei Liturghii

Slujba Parastasului pentru cei adormiți se oficiază în fiecare biserică după Sfânta Liturghie. La Sfânta Liturghie preotul scoate miride (părticele) din prescură, pentru vii și morți, care sunt așezate pe Sfântul Disc, alături de Agneț - partea din prescură care reprezintă pe Hristos, ca dragostea Lui să se reverse și asupra lor. În timpul Sfintei Liturghii, Agnețul se preface în Trupul și Sângele Domnului, iar miridele - care îi reprezintă pe cei pomediti - participă la sfințenie prin prezența lor alături de Trupul lui Hristos de pe Sfântul Disc.

Să nu uităm, deci, că pentru sufletele celor dragi ai noștri, plecați la Domnul, cea mai importantă este pomedit lor la Sfânta Liturghie. Și aceasta nu numai în Sâmbetele consacrate celor adormiți, ci la fiecare Sfântă Liturghie din cursul anului. Cu cât noi participăm mai des la Sfânta Liturghie în duminici și sărbători și îi pomedit pe cei adormiți în pomelnicul cu vii și adormiți pe care îl dăm la Altar, cu atât mai mult aducem sufletul în comuniune cu Hristos în Sfântul Potir. ❀

15 CUVIOȘI ȘI MĂRTURISITORI PROPUȘI SPRE CANONIZARE PENTRU ANUL CENTENAR AL PATRIARHIEI ROMÂNE (2025)

Numele lor au fost propuse de sinoade mitropolitane din cuprinsul Patriarhiei Române, iar dosarele sunt în curs de analizare și urmează să fie aprobate de Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, cu unele excepții, explicate mai jos.

Parlamentul României a votat deja legea care desemnează anul 2025 drept Anul Centenar al Patriarhiei Române. De asemenea, Sfântul Sinod a declarat anul 2025, în Patriarhia Română, ca „Anul omagial al Centenarului Patriarhiei Române” și „Anul comemorativ al duhovnicilor și mărturisitorilor ortodocși români din secolul al XX-lea”.

Două propuneri sunt confirmate de Mitropolia Munteniei și Dobrogei, doar că dosarele de canonizare Patriarhiei Ecumenice, fiind vorba de Ieroschim. Dionisie Ignat și Arhim. Petroniu Tănase care s-au nevoit în Sf. Munte Athos.

În plus, ierarhii Mitropoliei Munteniei și Dobrogei susțin canonizarea celui mai mare teolog ortodox al secolului 20 și a părintelui supranumit „Apostolul sau Duhovnicul Bucureștilor”.

Așadar, Mitropolia Munteniei și Dobrogei a propus pe: **Pr. Dumitru Stăniloae (1903-1993); Arhim. Sofian Boghiu (1912-2002); Ieroschim. Dionisie Ignat (1909-2004); Arhim. Petroniu Tănase (1914-2011).**

Mitropolia Moldovei și Bucovinei a susținut pentru canonizare pe: **Arhim. Cleopa Ilie (1912-1998) și Ieroschim. Paisie Olaru (1897-1990).**

Din partea Mitropoliei Ardealului sunt propuși spre canonizare: **Arhim.**

Cincisprezece cuvioși și mărturisitori români sunt propuși spre canonizare, iar proclamarea canonizării lor va avea loc anul următor. În anul 2025, Biserica Ortodoxă Română va împlini 140 de ani de la recunoașterea Autocefaliei și 100 de ani de la ridicarea sa la rangul de Patriarhie. Cu acest prilej se pregătește canonizarea mai multor clerici care au mărturisit dreapta credință în cea mai grea perioadă de persecuții declanșate de regimul comunist ateist.

Dometie Manolache (1924-1975) și Arhim. Serafim Popescu (1912-1990).

De la Mitropolia Clujului, pe lista de canonizări pentru 2025 se află un preot mărturisitor din temnițele comuniste: **Pr. Liviu Galaction Munteanu (1898-1961).**

Doi stareți din Mitropolia Olteniei se regăsesc pe lista de posibile canonizări pentru Anul Centenar 2025: **Protos. Gherasim Iscu (1912-1951) și Protos. Visarion Toia (1884-1951).**

Doi clerici sunt propuși spre canonizare de Sinodul Mitropoliei Banatului: **Protos. Calistrat Bobu**

(1900-1975) și Pr. Ilarion Felea (1903-1961).

Mitropolia Basarabiei vine cu două propuneri de canonizare, un preot și un cuvios din Basarabia de Sud: **Pr. Alexandru Baltaga (1861-1941) și Protos. Iraelie Flocea (1893-1964).**

Pentru unii, pe care îi cunoaștem și i-am îndrăgit, ne bucurăm. Pentru ceilalți, așteptăm să aflăm mai multe despre nevoitățile și martirajul lor. Cât despre alții pe care i-am vrea canonizați, să nădăjduim în Domnul că la vremea potrivită vor fi înscrși în calendar. *(Sursa informațiilor și foto: Basilica.ro) ❖*

Basilica Travel a reluat pelerinajele în Țara Sfântă

Agenția de Pelerinaje Basilica Travel a Patriarhiei Române a reluat călătoriile în Țara Sfântă, iar primul grup de pelerini a ajuns deja pe pământ israelian în data de 28 februarie 2024. Sunt ghizii Agenției de Pelerinaje Basilica Travel, împreună cu un grup de pelerini. După cum ați aflat de pe site-ul și FB-ul Bisericii Șerban Vodă, în acest pelerinaj a plecat și părintele paroh Dinu Pompiliu. Pelerinajul se desfășoară în condiții depline de siguranță.

Preoții au slujit împreună joi, 29 februarie 2024, la Așezământul Românesc din Ierusalim. „După patru luni de izolare ca urmare a evenimentelor de război pornite la sfârșitul anului trecut, la așezămintele românești din Țara Sfântă au răsunat din nou rugăciuni de

comuniune și de bucurie cu prilejul pelerinajului efectuat de un grup de părinți ghizi ai Agenției de Pelerinaje Basilica Travel a Patriarhiei Române”, transmite Arhim. Teofil Anăstăsoaie, reprezentantul Patriarhiei Române la Locurile Sfinte, pentru basilica.ro.

„A fost un prilej prin care ne-am exprimat bucuria și noi, viețuitoarii așezămintelor din Țara Sfântă, pentru că am revăzut din nou fețele dragi ale celor care odinioară, în fiecare săptămână, deschideau ușa bisericii noastre împreună cu pelerinii care-i însoțeau, și de asemenea, pentru părinții care au revăzut această casă de rugăciune românească din inima Cetății Ierusalimului. Vor sluji și în alte locuri, și la Sf. Mormânt, unde programul de slujbe se desfășoară obișnuit. Nădăjduim ca

Domnul să ajute să revină din nou acea atmosferă de bucurie, de pace și de comuniune atât de dorită de către pelerinii care iubesc Locurile Sfinte”, anunță Arhim. Teofil Anăstăsoaie.

Următorul grup va pleca în Israel în perioada 20-26 martie 2024. ❖

SFINȚII 40 DE MUCENICI DIN SEVASTIA

„Cel ce va răbda până la sfârșit acela se va mântui”

Pe 9 martie, atât ortodocșii, cât și catolicii îi prăznuiesc pe cei 40 de mucenici din Sevastia. Epoca persecuțiilor din secolele I-IV a dat naștere cultului martirilor și întărirea în credință a celorbotezați în Hristos. Pe jertfa martirilor s-a zidit Biserica. De aceea în piciorul Sfintei Mese din Altarul bisericii se pun moaște de martir. Mărturia lor stă la baza modelului creștin de mărturisire a lui Iisus Hristos ca Domn și Mântuitor al nostru și în ea se ascunde taina iubirii și legăturii care-i unește pe toți sfinții mucenici, pe cei care au mărturisit, mărturisesc acum și vor mai mărturisii.

Mucenicii erau soldați în Legiunea a XII-a Fulminata, staționată la Melitene, în Armenia. Erau romani, greci și armeni. Refuzul aducerii de sacrificii zeilor și al venerării statuilor împăraților păgâni le-a atras condamnarea la moarte. Aduși în fața comandantului și siliți la adorarea zeilor, creștinilor li s-a spus de Agricola: „Precum în războaie ați fost un suflet și un cuget, arătându-vă vitejia voastră, tot așa și acum, cu un cuget și un suflet arătați supunerea voastră față de legile împărătești și jertfiți zeilor de bună voie, pentru a nu fi mai târziu siliți la chinuri”. Răspunsul ostașilor a fost: „Dacă pentru împăratul pământesc ne-am luptat în războaie și am biruit vrăjmașii, cu atât mai vârtos ne vom nevoi pentru Împăratul cel fără de moarte și vom birui răutatea și viclesugul păgânilor”.

Pentru atitudinea lor, au fost închiși în temniță. Dădeau slavă lui Dumnezeu și se rugau să fie întăriți în mărturisirea credinței lor. Într-o seară, la miezul nopții li s-a arătat tuturor Domnul Hristos, zicându-le: „Bun este începutul nevoiței voastre, dar cel ce va răbda până la sfârșit acela se va mântui”. Glasul Stăpânului ceresc i-a bucurat și i-a întărit în prigoana suferită.

Comandantul Lisias a încercat să-i înduplece pe sfinți să se închine idolilor. Nereușind, le-a ordonat gărzilor să-i lovească pe cei întemnițați cu pietre. Dar, minune!, pietrele se întorceau înapoi și vătămau chiar pe cei ce le aruncau, una dintre pietre lovindu-l pe Agricola în obraz și sfărâmându-i gura.

A doua zi, Lisias și Agricola hotărâseră ca mucenicii să fie duși la un lac și lăsați să înghețe de frig în mijlocul acestuia. Păziți de pe mal de străjeri, mucenicii au îndurat cu tărie frigul nopții. Însă la miezul nopții, unul dintre cei 40, nemaiputând răbda gerul, a alergat la baia

caldă pe care temnicerii o pusese spre ademenirea sfinților. Intrând tânărul în baia fierbinte, a murit pe dată.

Cei din lac au început atunci să se roage: „Ajută-ne Dumnezeu, Mântuitorul nostru, ușurează-ne sarcina și alină iuțimea văzduhului, că spre Tine nădăduim, ca să nu ne rușinăm și să cunoască toți că ne-am mântuit strigând către Tine”. Iar la al treilea ceas din noapte, o lumină precum soarele în vremea secerișului a izgonit gerul și gheața a topit-o. Străjerul care se afla pe mal privea uimit lumina strălucitoare care se revărsa de sus și cele patruzeci de cununi ce se pogorâseră peste capetele sfinților. Încrezător, a intrat în apă, mărturisind: „Și eu sunt creștin!”. Numele lui era Aglaie.

A doua zi au venit comandantii la iezer și s-au minunat aflându-i pe mucenici vii, neînghețați de frig și ger. Au poruncit atunci ca sfinților să li se zdrobească picioarele cu ciocanele. Așa au plecat la Domnul sfinții, iar trupurile lor au fost adunate și puse într-un car spre a fi duse și arse. Un tânăr, pe nume Meletie, nu a murit în timpul torturilor, ci încă mai sufla. Văzând că fiul său s-ar putea lipsi de cununa muceniciei, mama acestuia, care se afla în apropiere, cu o uimitoare tărie și-a pus pe umerii săi fiul și, ajungând din urmă carul, a pus trupul copilului ei, care între timp murise, peste cele ale

sfinților. Odată arse, moaștele lor au fost aruncate în râu, pentru ca nimeni să nu le poată găsi și strânge ca odoare de preț pentru Biserica.

După trei zile, mucenicii s-au arătat episcopului Petru al Sevastiei, zicându-i: „Vino noaptea și ne scoate pe noi din râu”. Deși întuneric, credincioșii au aflat sfintele moaște căci deodată acestea au luminat în apă ca stelele! Au fost adunate și puse la loc de cinste în localitatea Sarin de lângă orașul Zela din Armenia.

Pe 9 martie se face și comemorarea deținuților politici anticomuniști din perioada 1944-1989, zi fixată de Parlamentul României în 2011, prin legea 247/05.12.2011. Se oficiază în această zi slujbe de pomenire pentru deținuții politici anticomuniști, pentru eroii, ostașii și luptătorii români, care au avut credința de a-L mărturisi pe Hristos Domnul în perioada ateismului militant din anii 1944-1989, apărând credința strămoșească și demnitatea poporului român. Între ei ierarhi, profesori de teologie, studenți, monahi, intelectuali creștini și peste 1800 de preoți ortodocși, care au fost anchetați și arestați, aruncați în închisori, trimiși să lucreze la Canalul Dunăre-Marea Neagră, unii deportați în Siberia pentru acuzații total nefondate, socotiți însă periculoși pentru noul regim politic de stat. ❀

PROGRAMUL BISERICII ȘERBAN VODĂ ÎN PERIOADA 3-10 MARTIE 2024

ZIUA	ORA	SLUJBE/activități
Duminică 3.03	08 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	Duminica a 34-a după Rusalii (a Întoarcerii Fiului risipitor) Utrenia, Sfânta Liturghie
Miercuri 6.03	De la 18 ⁰⁰ 07 ³⁰ -09 ³⁰ 17 ⁰⁰ -19 ⁰⁰	Întâlnirea de duminică Sfânta Liturghie Sfântul Maslu
Vineri 8.03	07 ³⁰ -09 ³⁰ 17 ⁰⁰ -19 ⁰⁰	Sfânta Liturghie Vecernie, Acatist
Sâmbătă 9.03	06 ⁰⁰ -10 ⁰⁰	Sfânta Liturghie, Parastas cu pomenirea celor adormiți Sâmbăta morților – Moșii de iarnă
Duminică 10.03	08 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	Duminica Înfricoșătoarei Judecăți (a Lăsăturii sec de carne) Utrenia, Sfânta Liturghie